

**Vlaamse
overheid**

Naar een 1^e statistiek van de geconsolideerde Vlaamse overheidsinvesteringen

Thierry Vergeynst

30 april 2019

INHOUD

1	Inleiding	3
2	perimeter	4
3	Definiëring van de investeringen.....	5
4	Uitwerking 2014-2017	8
4.1	Samenstelling naar laag	8
4.2	Evolutie naar laag	14
4.3	Samenstelling naar luik	15
4.4	Evolutie naar luik	16
4.5	Verhouding tot het Vlaamse bbp	16
5	Uitwerking 2012-2017	17

//

geboekt te worden. Op dit ogenblik maakt het INR hierover nog geen geregionaliseerde gegevens, maar onderzoekt dat wel.

- ➔ Statistiek Vlaanderen heeft zelf een voorlopige raming gemaakt (gekende verrekende O&O totaal voor gewesten en gemeenschappen verdeeld naar Vlaanderen toe).
- SCHIL 4: Publiek-private samenwerking (PPS)-constructies²
  - a. PPS is een alternatieve samenwerkingsvorm tussen een overheid en één of meer private ondernemingen, waarbij de overheid zich volledig op het gewenste einddoel focust en zich in beperkte mate inlaat met het realisatieproces.
  - b. Er bestaan twee soorten PPS constructies: de niet-geherkwalificeerde en de geherkwalificeerde. Bij de niet-geherkwalificeerde PPS doet een privé onderneming een investeringsuitgave in een bepaald jaar en boekt de Vlaamse overheid beschikbaarheidsvergoedingen in de jaren na oplevering van het project (doorgaans gedurende 25 jaar). Na die periode wordt de Vlaamse overheid eigenaar. De beschikbaarheidsvergoedingen worden niet als investering geboekt. Bij de geherkwalificeerde PPS was Eurostat van oordeel dat het risico te veel bij de Vlaamse overheid lag en diende de Vlaamse overheid de uitgave in haar boeken als investering op te nemen. Ze zitten dus in de kerninvesteringen. Deze soort PPS doet zich nu niet meer voor. Strikt genomen boekt de Vlaamse overheid dus geen investering in het kader van PPS (niet-geherkwalificeerd). Maar het is natuurlijk wel zo dat de private sector een investering doorvoert dankzij een 'impuls' en financiering van de Vlaamse overheid.
- ➔ De jaarlijkse investeringsuitgaven van de private sector in het kader van PPS-constructies (niet-geherkwalificeerde projecten) zullen als een aparte schil weergegeven worden. Het gaat om de effectieve investeringsbedragen die private actoren spenderen per jaar dat ze werken aan het project om dat te realiseren (de overheid betaalt beschikbaarheidsvergoedingen na oplevering van het project).

---

² Deze schil komt eveneens niet aan bod in de nota van F&B.

• Geherkwalificeerde PPS	157 820	27 006	64 208	3 243	0
Overige investeringsuitgaven	822 308	677 548	672 637	720 850	732 425
Schil 1:					
Investeringsbijdragen	(767 995)	556 966	578 524	721 800	707 246
Waarvan:					
Investeringsbijdragen VIPA	417 854	319 622	236 936	195 683	190 269
Sluis Terneuzen	0	0	0	24 872	45 562
Overige investeringsbijdragen	350 141	237 344	341 588	501 244	471 415
Schil 2: Bruto participaties					
	2 395 178	2 043 530	2 108 364	2 272 461	2 373 067
Waarvan:					
Uitgaven VMSW	1 440 054	1 248 154	1 190 878	1 242 271	1 229 766
Uitgaven VWF	584 708	418 579	345 288	351 033	365 189
Overige participaties	370 416	376 797	572 198	679 158	778 113
SUBTOTAAL LUIK 1	(5 183 797)	4 625 064	4 874 924	5 063 056	5 123 973
Luik 2: BBC-plichtige lokale besturen					
	2014	2015	2016	2017	
Kern	1 420 240	1 581 883	1 538 210	1 860 038	
Waarvan:					
Gemeentebesturen	872 346	1 023 610	993 900	1 285 377	

OCMW verenigingen van publiek recht	1	-2	141	1 991	
Provinciebesturen	3 659	418	2 589	13 378	
Autonome provinciebedrijven	3	31	34	33	
SUBTOTAAL LUIK 2					
1 530 631					
1 593 616					
1 694 967					
2 022 743					
Waarvan:					
Gemeentebesturen	1 072 896	1 241 955	1 096 866	1 528 002	
Autonome gemeentebedrijven	72 940	56 417	316 230	214 706	
OCMW's	241 422	137 942	119 550	70 014	
OCMW verenigingen van publiek recht	2 042	2 029	31 823	65 454	
Provinciebesturen	137 919	151 907	124 653	138 345	
Autonome provinciebedrijven	3 413	3 365	5 844	6 223	
Luik 3: Andere lokale entiteiten					
	2014	2015	2016	2017	
Kern	187 455	175 297	160 226	135 438	
Waarvan:					
Niet-BBC plichtige lokale entiteiten excl. POPM en eredienst	188 926	172 662	158 499	134 233	
POM's	1 095	860	881	-709	
Eredienstbesturen	-2 566	1 775	846	1 914	
Schil 1:					
Investeringsbijdragen	0	0	0	0	

////////////////////////////////////

Schil 2: Bruto participaties	0	0	0	0	
SUBTOTAAL LUIK 3	187 455	175 297	160 226	135 438	
Waarvan:					
Niet-BBC plichtige lokale entiteiten excl. POPM en eredienst	188 926	172 662	158 499	134 233	
POM's	1 095	860	881	-709	
Eredienstbesturen	-2 566	1 775	846	1 914	

Schil 3: Geactiveerde O&O uitgaven					
	2014	2015	2016	2017	
	1 769 878	1 788 591	1 868 050	1 905 442	

Schil 4: Niet-geherkwalificeerde PPS-constructies					
	2014	2015	2016	2017	
	99 804	128 497	173 697	97 480	

////////////////////////////////////

(a) Voorlopige cijfers.

Noot 1: Indien alle niet-BBC plichtige entiteiten vervat worden, dus ook deze die het INR als ‘markt’ beschouwd, dan zou het totale geconsolideerde investeringsbedrag op 9.899 miljoen euro komen in 2017 of 3,81% van het Vlaamse bbp.

Noot 2: De investeringsbijdragen Vlaamse overheid voor 2014 zijn vermoedelijk te hoog ingeschat (staan daarom tussen haakjes).

De totale geconsolideerde Vlaamse overheidsinvesteringen (kern + alle schillen) bedroegen in 2017 9.224 miljoen euro. De statistiek bestaat voor het belangrijkste deel (4.064 miljoen euro of 44,1%) uit kerninvesteringen in materiële en immateriële vaste activa.

- Het gaat voor bijna twee derden om investeringen in scholenbouw en in wegen- en waterbouwkundige werken.

De tweede belangrijke component zijn de bruto participaties met 2.310 miljoen euro of 25,0%.

- Het gaat voor goed twee derden om uitgaven van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal wonen en het Vlaams Woningfonds.

In derde orde komen de O&O uitgaven die in het ESR 2010 moeten geactiveerd worden (1.905 miljoen euro of 20,7%).

De investeringsbijdragen maken een minder groot aandeel uit (9,2%). Het aandeel van investeringen die de private sector uitvoert in het kader van PPS constructies is gering (97 miljoen euro of 1,1%).

4.2 EVOLUTIE NAAR LAAG

De totale geconsolideerde investeringen kwamen op 8.772 miljoen euro in 2014 en klommen – na een lichte daling in 2015 – naar 9.224 miljoen euro in 2017, wat het hoogste bedrag is in deze jaren.

De investeringen waren relatief hoog in 2014 (tabel 1 en figuur 1). Dat kwam door het relatief hoge bedrag aan investeringsbijdragen en aan investeringen in participaties in dat jaar bij de Vlaamse overheid (luik 1).

De investeringssubsidies bij de Vlaamse overheid (kern) zijn te hoog ingeschat in 2014. Vanaf 2015 zijn er economische codes bijgekomen waardoor een aantal subsidies beter verrekend konden worden. Ook zijn er veel aanrekeningen geweest van alternatieve investeringssubsidies van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) op de jaren 2013 en 2014.

De participaties bij de Vlaamse overheid waren in 2014 hoger dan in de andere jaren. Dit is te verklaren door ontwikkelingen bij de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) en het Vlaams Woningfonds (VWF):

- Het Decreet grond- en pandenbeleid van 2009 dat een piek gaf van leningen verstrekt aan sociale huisvestingsmaatschappijen in 2014. Dit werd in latere jaren niet meer herhaald. Het verloop van de rentevoeten speelt een belangrijke rol. Immers, de toegekende hypothecaire leningen zijn sterk

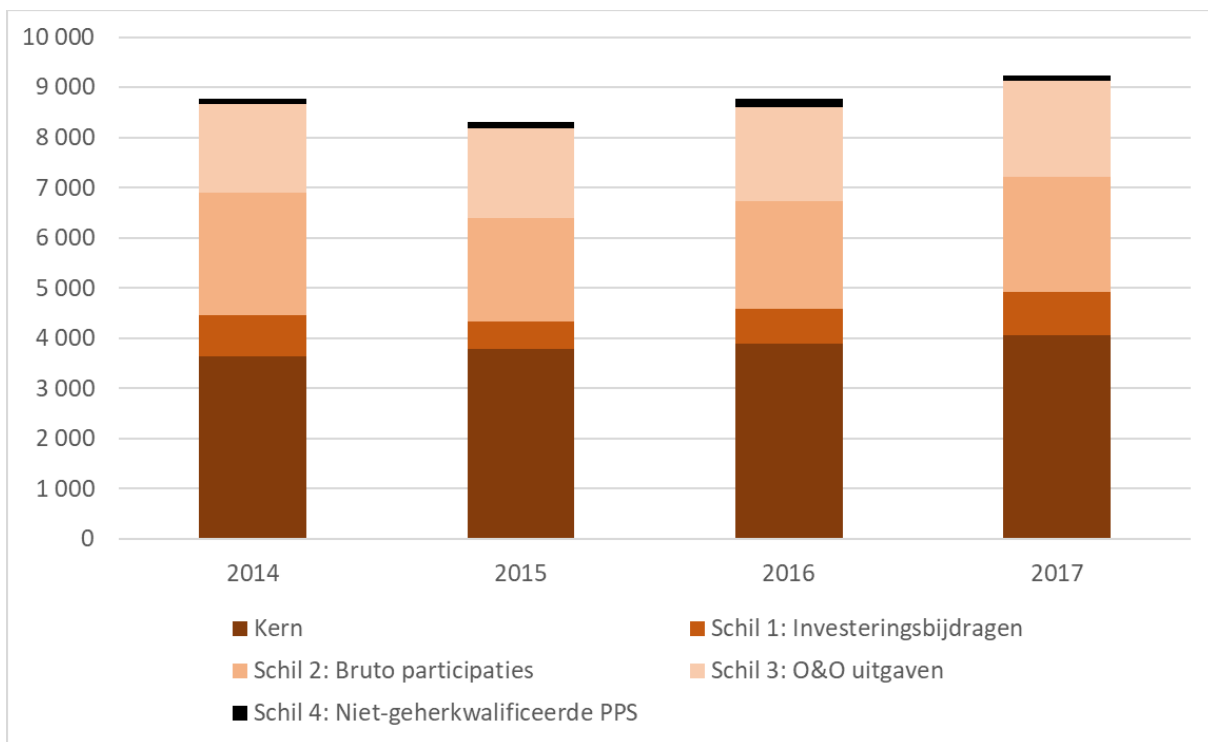
//

afhankelijk van de marktrente. Als de rente laag staat (in 2015) zullen er minder aanvragen zijn bij het VWF en de VMSW.

- Bijzondere sociale leningen door het VFW en de VMSW worden vanaf 2014 uitgegeven aan de voorwaarden van het ééngemaakte leningenbesluit (= afstemming tussen VFW en VFSW).

In 2015 zakte het investeringsbedrag met 5,2% tot 8.311 miljoen euro door de terugval in investeringsbijdragen (-34%) en participaties (-16%). In 2016 en 2017 groeiden de totale investeringen opnieuw (+5,5% en +5,2%). In 2016 waren er voor 553 miljoen euro investeringen in de DBFM Scholen van Morgen en in 2016 en 2017 namen ook de investeringen in wegen en waterbouwkundige werken toe (met 21% en 9%). De investeringen volgens het kernbegrip vormden steeds de voornaamste post en lieten ieder jaar een stijging optekenen.

Figuur 1: Geconsolideerde investeringen naar laag (netto benadering), Vlaamse publieke entiteiten, 2014-2017, in miljoen euro.

Bron: F&B, ABB, Belfirst, verwerking DKB 1

4.3 SAMENSTELLING NAAR LUIK

De Vlaamse overheid investeerde volgens de ruime investeringsbenadering voor 5.063 miljoen euro in 2017. Dat is 54,9% van alle Vlaamse overheidsinvesteringen. Het is daarmee de belangrijkste investeringsactor. In tweede orde komen de BBC-plichtige lokale besturen (2.023 miljoen euro of 21,9%). De andere lokale entiteiten zijn minder belangrijk (135 miljoen euro of 1,5%). De geactiveerde O&O

uitgaven staan in voor 20,7%. De investeringen van private actoren in PPS constructies vertegenwoordigen slechts 1,1% van het ruime investeringstotaal.

Volgens voorlopige cijfers nam het investeringsbedrag van de Vlaamse overheid in 2018 verder toe tot 5.124 miljoen euro.

4.4 EVOLUTIE NAAR LUIK

De daling van de totale geconsolideerde investeringen met 5,2% in 2015 komt op naam van de Vlaamse overheid (-10,8 %), omwille van de redenen vermeld in 4.2. Bij de BBC-plichtige lokale besturen was er een toename (+4,1%). Bij de niet-BBC plichtige lokale entiteiten kromp het investeringsbedrag in 2015 met 6,5%.

Maar in 2016 zorgde de Vlaamse overheid voor 5,4% groei van de investeringen. In 2017 groeiden de investeringen van de Vlaamse overheid (+3,9%). De investeringen van de BBC-plichtige lokale besturen namen in 2015, 2016 en 2017 steeds toe, in tegenstelling tot de andere lokale entiteiten.

4.5 VERHOUDING TOT HET VLAAMSE BBP

De totale geconsolideerde Vlaamse overheidsinvesteringen kwamen in 2017 overeen met 3,55% van het bbp van het Vlaamse Gewest. In 2014 was dit 3,74%. Zoals in punt 4.2 vermeld zijn de subsidies voor 2014 te hoog ingeschat, wat meteen ook de totale geconsolideerde investeringen in % bbp voor 2014 verhoogt. In 2015 zakte de investeringsratio tot 3,45%. In 2016 was er een toename tot 3,51% die dus in 2017 verdergezet werd.

5 UITWERKING 2012-2017

Voor de volgende entiteiten was het mogelijk terug te gaan tot 2012:

- Vlaamse overheid
- Gemeentebesturen
- Niet-BBC plichtige lokale entiteiten, excl. POM's
- Eredienstbesturen

Voor deze groep worden de gegevens in tabel 2 weergegeven sinds 2017

Tabel 2: Vlaamse overheidsinvesteringen voor de Vlaamse overheid, de gemeentebesturen en de niet-BBC-plichtige lokale entiteiten en eredienstbesturen, 2012-2017, in 1.000 euro (tenzij anders vermeld)

	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
Luik 1: Vlaamse overheid	3 365 342	4 339 808	5 183 797	4 625 064	4 874 924	5 063 056
Luik 2: Gemeentebesturen	1 427 689	1 300 714	1 072 896	1 241 955	1 096 866	1 528 002
Luik 3: Niet-BBC plichtige entiteiten en eredienstbesturen	-23 086	216 133	186 360	174 437	159 345	136 147
Schil 3: O&O uitgaven	1 716 776	1 792 468	1 769 878	1 788 591	1 868 050	1 905 442
Schil 4: Niet-geherkwalificeerde PPS	0	0	99 804	128 497	173 697	97 480
ALGEMEEN TOTAAL	6 486 720	7 649 124	8 312 735	7 958 344	8 172 882	8 730 127
Geconsolideerde investeringen (in % bbp Vlaamse Gewest)						
	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
ALGEMEEN TOTAAL	2,89	3,35	3,55	3,30	3,27	3,36

Bron: F&B, ABB, Belfirst, verwerking DKB

De totale investeringen voor deze beperkte groep kwamen op 8.730 miljoen euro in 2017, in werkelijke prijzen meteen het hoogste bedrag sedert 2012. In 2013 en 2014 klom het investeringsbedrag met 17,9% en 8,7%. De redenen voor de piek in 2014 werden reeds eerder aangehaald (punt 4.2). In 2015 was er een afname met 4,3%. In 2016 en 2017 werd opnieuw een groeipad gerealiseerd (+2,7% en +6,8%).